

JAN VELÍŠEK

**LEŽELA
KOČKA
S ANDĚLEM**

Mischka

a jiné prózy pro dospělé

Abstract

JAN VELÍŠEK

**LEŽELA
KOČKA
S ANDĚLEM**

a jiné prózy pro dospělé

LEŽELA KOČKA S ANDĚLEM

*Ležela kočka s andělem
– i vzešlo zvláštní plémě.
Ležela kočka s andělem,
a teď chodívá ke mně
podivuhodný stvoření
a loudí kapku mlíčka...
A když si lehnu vedle ní,
tak smím jí dělat strýčka.*

*Ležela kočka s andělem
– nebe se trochu leklo.
Ležela kočka s andělem,
a já mám doma peklo.
A já mám doma anděla,
sen se skrytými dráčky,
co celý dny nic nedělá,
jen líčí klukolapky.*

*Ležela kočka s andělem...
– no, odolali byste?
Ležela kočka s andělem
a já si nejsem jistej,
co tohle všechno znamená.
Tak co bys na to řekla?
Jsi drahocenná odměna,
anebo dárek z pekla?*

Za oknem berounské kavárny Slávie se rychle stmívalo, a dokud vrchní Tomeček nerozsvítil, vypadal červený koženko-

vý interiér takřka útulně. Z magnetofonu mečel Drupi, nechutné monstrum vzniklé ze spojení chorého hlasu bluesového šupáka s cukrkandlovou poetikou italských hudebních festivalů. Fin de siècle se tiše a ochotně chystal ke skoku.

Přistál přede mě třetí grog – ne z rukou starého vrchního Tomečka, který se věnoval především prominentní karbanické partě v salonku, ale z kostnatých spárků jeho synka Lojzika, smutného autistického skřítko, dojemného Lojzika, stravovaného celoživotní až erotickou vášní k fotbalovému klubu Bohemians.

Vysypal jsem do skleničky půl sáčku cukru (*tloustnu*) a lžičkou podojil takřka průhledný plátek citronu. Zapálil jsem si spartu, měkkou mutaci, transponovanou do tvrdého obalu, usrkl grog, opřel se o koženku a rukou, jakoby spontánně položenou na opěradle, jsem se lehce dotknul dívčina ramene.

Jmenovala se Agáta a právě dokončovala poslední ročník berounské pedagogické školy. Agáta (*Dobruše?*), předmět mých *vet dreams* posledního měsíce, naštěstí disponovala vzhledem, který její jméno víc než kompenzoval. Byla štíhlá, drobných kostí, s hřívou neposlušných popelavých vlasů, a za velkými brýlemi skrývala překvapivě půvabný obličej. Nádherné kundátko, jak by řekl přítel Venca Trejbal, lolitka horující pro moderní českou literaturu.

Pod mým lehkým dotykem sebou maličko škubla, nepatrně si odsedla a překotně zadrmlila:

„A ty se s ním fakt znáš?“

Řeč byla o Jaromíru Strouhalovi, nadějném a vcelku ještě mladém prozaikovi, jehož dílo bylo častým tématem více či méně zasvěcených diskusí v tisku i u kavárenských stolků.

Pracoval jsem tehdy v propagaci jednoho pražského nakladatelství a při besedách a jiných akcích jsem se setkával s mnoha autory, mezi nimi i s řečeným Jaromírem. Debutoval u nás – v té době to byl skromný sympaťák, legračně se děsící popularity. Byli jsme spolu na pár knižních veletrzích a docela se spřátelili. Kupodivu nám to celkem vydrželo dodnes, kdy se z něj stala celebrita středního kalibru a popularity se už rozhodně nebál. A tak jsem ho (*odpusť, Kalliopé*) tak trošku zneužil při dobývání Agáty.

„No, teď už se tak často nevidíme, párkrát do měsíce zajdem na kafe nebo na panáka,“ odpověděl jsem skromně a zkusil jí položit ruku na rameno. Neucukla.

„Ta Generace je fakt bezvadná!“

No, moc originální teda nebyla, Agátka. Strouhalův román *Džínová generace* by byl dneska označován za kultovní. Tehdy však probíhala celkem už snesitelná osmdesátá léta, a tak se čeština hyzdila trochu jinak. Autor ale napsal i lepší, i když méně slavné knížky.

„Jo, napsal pár fakt dobrejch věcí,“ připustil jsem blahosklonně a jemně si ji k sobě přitáhl. Pustila se odhodlaně do druhého svařáku (byl odporný duben), líčka zružovělá, a rozštěbotala se jako andulka.

A tehdy jsem udělal tu pitomost. Obrovskou blbost, jejíž následky nesu v podstatě dodnes.

„Před časem mi Míra poslal obtah Bílé vrány, co má vyjít příští čtvrtek,“ zalhal jsem bezostyšně. A lhát se nemá.

„Bude to bomba, je to asi to nejlepší, co kdy napsal.“ Položil jsem ruku na její. Pohladila mě palcem a stiskla.

Doufal jsem, že tohle mi projde. Strouhal zatím ještě úplnou kravinu nenapsal a jeho tvorba měla poměrně vyrovnanou

úroveň. Byla sobota, do příští soboty to seženu a přečtu si to, má to vyjít až další čtvrtek, dřív se k tomu Agáta určitě nedostane...

„Fakt je to tak dobrý? Hele, Hanýsku, a o čem to je?“ loudila roztomile a přitiskla se ke mně kolenem.

Oslovení *Hanýsku* jsem měl rád, když ovšem nebyl na blízku některý z mých cynických přátel. Říkal mi tak volyňský děda, když jsem ještě věřil na bubíky. A později taky jedna vysoká smutná slečna, která už ale nežije, protože jedné noci byla až moc smutná.

„Nezlob se, kobyľko, ale slíbil jsem mu, že o tom nebudu mluvit.“

„Proč ty mně vlastně říkáš kobyľko? (*Nikdy jsem se neodhodlal oslovit ji Agáto.*) „To se mi nezdá pro holku moc lichotivý.“

„Naopak, je to krásný a přesný. Jsi kobyľka. Máš už dospělý tělo, ale ještě je neumíš tak úplně používat. Občas se ti při chůzi zapletou kopejtky, občas ještě jako bys ve stádu hledala maminku, sem tam si bujně povyskočíš jako nezvedený hříbě... Pro nás starší pány to je naprosto neodolatelný.“

„No, jen když mi neříkáš kobyľo... Poslyš, ty seš ale pokusitel!“ dole zapracovalo koleno a nahoře na mě Agáta udělala oči.

„Aspoň trošičku mi o tý knížce povídej, Hanýsku! Já to nikomu neřeknu!“

„Těch jedenáct dní už to vydržíš, ne? Víš, co já už toho kvůli tobě musel vydržet...“ Dramaticky jsem se odmlčel a políbil ji na ouško. Pak na nožičku brýlí... Pomalu ke mně obrátila hlavu. Takže další polibek mířil na tvář, další na koutek úst a další...

„Kdopak nám to tady kazí študentky?“ ozval se od vchodu hýkavý hlas. Patřil Broukovi, mému nejstaršímu kamarádovi.

Široká brada, široká ramena, vlasy až na záda a užvaněnou papulu od ucha k uchu. Ach jo, pro dnešek tedy konec romantiky.

Vedle Brouka se rozpačitě kolébal Péťa Stehlík, obřík, který vypadal jako Marxův vnuk, můj další starý kamarád. Usadili se bez ptaní u našeho stolu a zvědavě okukovali pýřící se Agátu, již jsem je představil. Brouk ji bezostyšně zhodnotil a nepatrným pokývnutím schválil mou volbu. Pak se dravčím pohledem rozhlédl po kavárně. Péťa, všeobecně podezříváný z přetrvávajícího panictví, rozhodně však ne z nezájmu o slečny, začal trochu neobratně předvádět svou proslulou inteligenci a postranními pohledy přitom po Agátě mlsně pokukoval. Děvče mírně znervóznělo a hovor začal váznout. Brouk si ten trapas vyloženě užíval.

Nakonec to Agáta nevydržela.

„Honza mi zrovna říkal, že už četl toho Strouhala, co brzo vyjde, a prý je to skvělý.“ Mluvila do desky stolu a ouška měla růžová.

„Máte na mysli chystanou knihu onoho uvážlivě rebelujícího svazáka, slečno?“ pronesl Péťa, oči upřené na Agátinu blůzku.

„Pro... prosím?“ zakoktala Agáta.

„Pan Strouhal si zřejmě povšiml, že na úvé někdo omylem vypnul lednici, a hned se dopustil pár odvážných kousků,“ hovořil Péťa se zaujatým výrazem. „Typický hrdina naší doby.“

Agáta jen zírala.

„Nejlepší, co tenhle drásal stvořil, byla ta *Džínovka*, pronesl Brouk a kývl na Lojzika „a i ta stála za hovno. Čtyry grogy, Lojzo!“ dokončil svou literárněvědnou úvahu a mile se na Agátu usmál.

„No tak, pánové, neděste mi slečnu! Míra zas není tak hrozná, to píšou větší hovada. A ta Bílá vrána je fakt skvělá,“ snažil jsem se zachránit situaci.

Mezitím na stůl přistály čtyři grogy. Konsternovaná Agáta zapomněla, že pije svažené víno, a lokla si horkého neoslazeného rumu s vodou. Na náladě jí to nepřidalo.

„To bezesporu píšou,“ rozvíjel dál hovor Péťa. „Uniká mi ale důvod, proč kvůli tomu číst právě tohle hovado, byť snad menší. Promiň, Jeníku, ale odmítám číst výměty toho člověka jenom kvůli tomu, že spolu v Praze chodíte na pivo.“ Zkrátka Péťa.

„No, já už budu muset domů,“ odstrčila Agáta nedopitý grog.

„Doprovodíš mě, Hanýsku?“

„Jasně.“ Spěšně jsem do sebe hodil svůj grog, položil na stůl stovku a zvedl se od stolu.

„Mějte se, pánové,“ zamumlal jsem a snažil se co nejrychleji zmizet. Dobře jsem totiž tušil, co bude následovat.

„Buď zdrav, Hanýýýsku,“ protáhl posměšně Brouk. Tohle teda budu poslouchat ještě hodně dlouho.

„Hanýsek a Agáta,“ slyším na odchodu Péťu. „Ještě že se toho chudáci Romain s Rollandem nedožili“

„Mně to spíš připomíná Hýtu a Batula...“

Dveře Slávie za námi milosrdně zapadly.

V pondělí jsem seděl za stolem v redakci a přibližně se usmíval. Měl jsem na to spoustu času. Můj šéf, koktavý soudruh Mikuláš, mi dával celkem pokoj, když se ujistil, že vážně neusiluji o jeho post. Psal podobně, jako mluvil, a tak mě dost potřeboval. Redakční práci nerozuměl, takže po mně někdy chtěl třídní práci za pět hodin, častěji se ale stávalo, že to, na co mi dal týden, jsem měl hotové za tři hodiny, a tak se mi jeho diletantství celkem vyplácelo.

Nerušeně jsem se tedy přibližně usmíval při vzpomínce, jak jsem v sobotu vyprovázel Agátu ze Slávie. Chvilí sice soptila na mé nezpůsobné kamarády, Jaromír Strouhal však nakonec způsobil, že náš vztah značně pokročil. Lepá brýlatá intelektuálka mi sice nedovolila všechno, ale mohl jsem se ujistit, že disponuje dlouhýma štíhlýma nohama a drobným vzpurným poprsím... Zkrátka, stačilo to právě na ten můj přibližný škleb.

Přede mnou na stole ležely materiály na propagační leták edice pro mládež, kterou jsem měl jako tiskový redaktor na starosti. Byla to celkem příjemná práce. V tom čase už se statečnějším redaktorům dařilo do edičního programu knihovny, určené původně dělnické a učňovské mládeži, protlačit i taková jména, jako je Kerouac, Ajar či Bulgakov, Holan, Berková nebo zrovna přítel Strouhal. Potíž spočívala v tom, že o každé z těchto jmen probíhal na námětových a schvalovacích poradách složitý boj, situace se stále měnila, takže materiály pro propagaci, docházející z redakce, často o chystané knize moc neříkaly. Vrcholným uměním tiskového redaktora pak bylo napsat o knížce, která často ještě nebyla ani dopsaná, anotaci, která by čtenáře zaujala, nenaštvala příslušné soudruhy, a navíc přitom nelhala.

Zazvonil telefon.

„Soudruhu, nezapomněl jste na schvalovačku?“ zavřeštěla domovníckým hlasem soudružka Smrčková, naše redaktorka politické literatury a šéfredaktorova stvůra.

Tato téměř dvoumetrová dáma se kromě jiného proslavila tím, že kdysi na odborářské schůzi prohlásila, že proplakala celou noc, když zjistila, že pachatelem kriminalistického (*opravdu to takhle řekla*) činu v jedné z našich knih je příslušník dělnické třídy. Sláva Drbal, redaktor beletrie a skvělý překladatel z francouzštiny a němčiny, „exponent pravice“, který byl v podniku trpěn jen díky nostalgii a snad i výčitkám svědomí „normalizátorů“ ve vedení, se ke mně naklonil a sotto voce pronesl svým měkkým hlasem s jemným hanáckým přízvukem:

„Vidiš, vole? Kdybych tohle řek já, okamžitě by mě vyhodili.“

„Už se soudruhem šéfredaktorem čekáme jenom na vás!“

A sakra, já vážně zapomněl. Účast propagace na schvalovací poradě byla víceméně protokolární záležitostí, ale někdy to byla i sranda. Třeba tehdy, když se onen soudruh šéfredaktor, který na mě teď čeká, optal při jiné schvalovačce germanistky Anči Pechové:

„A soudružko redaktorko, ten Géte, ten je z endéer, nebo z eneser?“

A Anča, ošlehaná nesčítelnými námětovkami a schvalovačkami, nehnula ani brvou a odpověděla:

„Pochopitelně z NDR, z Výmaru, soudruhu šéfredaktore.“

A tak mohlo dílo starého dvorního rady vyjít v našem opatrném nakladatelství.

„Už letím, soudružko, zdržela mě návštěva!“

Námětovka trvala asi hodinu. Byla tam obvyklá sestava – odbytáři, technická a výtvarná redakce a příslušní redaktoři. Jediným zpestřením nudné hodiny byl exaltovaný monolog Dalibora Kupce, redaktora poezie a současně i básníka, v němž tento drobný sympatický smegmofág vysvětloval, proč v naší edici poezie, odvážně, spíše však z blbosti nazvané Klín (*dovedete si představit, jak se jí mezi lidmi říkalo*), vydal (*strašlivou*) sbírku mladého, mládežnickou organizací protežovaného básníka Milana Erbana, aby ji pak na stránkách celostátního literárního časopisu pod celkem průhledným pseudonymem Kozojed nemilosrdně strhal. Borek nijak nezapíral, ba zdál se být na sebe hrdý. Svůj čin zdůvodňoval imperativem umělecké poctivosti a integrity, nedalo se však vyloučit, že ve hře byly i jeho kolísavé intimní vztahy k mladistvému poetovi. Svůj úděl však Kucep nesl hrdě a hysterické útoky šéfredaktora snášel se zarputilým úsměškem.

Když jsem se vrátil do propagace, seděla na mé židli kolegyně Dana Krátká, štědrě oňadřená třicetiletá blondýna s cyrickýma kozíma očima, a před miniaturním zrcátkem, opřeným o můj popelník, prováděla maskovací rituál. Sedl jsem si na její místo u stolu naproti, zapálil si Daninu americkou cigaretu a beze slova sledoval její virtuózní praktiky. Dana po chvíli vstala, přešla za mě a důkladně mi otiskla svou čerstvě namlouvanou pusou na tvář.

„Di si na své místo, jo?“ kňourla ublíženě.

Vrátil jsem se ke svému stolu a začal si průklepákem důkladně otírat tvář. Pak jsem zavolal Strouhalova redaktora Koutka z konkurenčního nakladatelství a dlouho na něm bez úspěchu loudil signální výtisk Bílé vrány. Ani do obtahů mě nechtěl nechat nahlídnout. Sakra, dělají s tím nějaký tajnosti, pomyslel jsem si s lehkým znepokojením.

„Před chvílkou tu za tebou byl tvuj geniální kámoš Strouhal. Vůbec si se mnou nepovídál, jen ti na stole něco nechal,“ řekla, a mělo to znít vyčítavě.

Otevřel jsem bílou nezalepenou obálku a vytáhl z ní tuhou kartičku.

„Že mě vemeš sebou, Honzíčku! Mám novou mikinu z túzu, s tááákovymhle vejstřihem!“

Stáhla si dolů věčko svetříku a odhalila dobrou polovinu svých hemisfér. Při pohledu na její nelidské vnady mi před očima paradoxně vytanuly drobné divošské kopečky jisté obrýlené nymfičky. A dostal jsem nápad. Báječný nápad, myslel jsem si.

„Nevemu, Danuško. Jednak mi lezeš do pošty a jednak bys Mírovi mohla navodit tvůrčí krizi.“

„Ach jo!“ vzdychla nešťastně. „Zase abych v pátek vařila večeři. Nebo sháněla nějakýho jinýho blba,“ dodala pomstychtivě.

Vletěla mi do náruče plnou vahou svých pětačtyřiceti kil. Zavrával jsem a narazil do sektorové stěny v jejím miniaturním privátu. Porculánové figurky slonů se povážlivě zakymácelly.

„Ty mě tam fakt vemeš, Hanýsku? Ty si tak hóóóodnej!“ zabroukala, vzala mě kolem krku a začala mě nemířeně pusinkovat.

Položil jsem jí ruce kolem pasu. Měla povyhrnuté tričko a já ucítil sálavé teplo jejího těla. Štíhlého horkého osmnáctiletého těla, dosud nevyklého úmornému diktátu sexuologických příruček, šeptaných rad kamarádek a přitroublých pornokazet.

Prsty mi dosahovaly skoro až ke kříži, palci jsem jemně hladil propadlé bříško. Uvědomila si mé pohyby a pomalu se probírala z bláznivého holčičího nadšení.

Nežně jsem ji políbil na pusu a špičkou jazyka jí lehce přešel po rtech. Trošku ztuhla, celé její tělo jako by přemýšlelo. Pak mě pevně objala, pootevřela rty a pustila mě dál.

*„Slečno, řekněte mi,
jak to děláte,
že hodiny neoněmí,
když se svlékáte.“*

„To jsi řek moc krásně, Hanýsku!“ zašeptala a prohnula se v bocích.

„Já ne, to Halas,“ zašeptal jsem jí do ouška a pokračoval v nejkrásnější činnosti, jaká může být chlapovi dopřána.

Měla bleděmodré dojemné kalhotky konzervativního střihu a dětské froté ponožky stejné barvy s obrázky Křemílka a Vochoomůrky. V životě jsem neviděl tak vzrušující kus prádla. Trochu zrychleně dýchala a pevně mě držela za ruce. Políbil jsem lasturově růžový čumáček jejího východního prsu a zamířil k západnímu. Jemně mňoukla a já se, krok za krokem, vydal k jihu...

„Hanýskuprosimtě...“

Agáta se mi oběma rukama vši silou opírala o čelo, čímž mě neúprosně vzdalovala od dobývaného jihu.

„Prosimtěhanýskunechuzměneboseztohoúplnězbláznim!“ zadrmlolila nešťastně se zřetelně šťastným podtónem.

„Víš co, poď sem ke mně nahoru, jo?“

Nevrle jsem zafuněl do narezlých chloupků a přesunul se neochotně na její rameno.

„Já si s tebou ještě nevím rady, víš? Mám tě ráda, ale...“ a začala trochu nesouvisle vykládat o jakémsi svém nevydařeném dobrodružství s troupelnatým basketbalistou ze spřátelené školy, o psychickém bloku (budiž proklet doktor Venca Trejbal, její učitel psychologie a zdatný kundátkolog). Zavřel jsem rezignovaně oči a přestal poslouchat.

„Co je ti? Ty mě vůbec neposloucháš, vid’?“

Upřel jsem na ni svůj nejlepší zmučený pohled a pustil se opatrně do znovuzískávání ztracených pozic.

„Víš, kobyлко, my kluci... nás to někdy bolí, chápeš? Je to jako... já nevím, jako když se ti chce kejchnout, a nemůžeš...“

Když si holka sundá brejle, vypadají její oči většinou bezbranně, nevinně, často bohužel také maličko přisleple. V těch Agátiných se ale objevili malí ďáblíci. Sklopila je a já cítil, jak se zastavily na mých červenobíle pruhaných trenýrkách.

Sousedka mi jich ušila celou sadu z látky, kterou můj děda, bývalý majitel obchodu se střížním zbožím, při znárodnování jaksi opomněl přihlásit. Látka byla tak kvalitní, že vydržela od Vítězného Února přes Vítězný Srpen až po Zcela Nevítězný Patnáctý sjezd, a ještě mi z ní nelezl zadek.

„Chudáku Hanýsku, tak ty nemůžeš kejchnout?“ zašeptala Agáta naoko soucitně. Její ruka se pomalu sunula dolů...

Moje kýchnutí snad museli slyšet i nahluchlí důchodci na Městské hoře.

Pro křest Bílé vrány si Jaromír objednal slavnou vinárnu U Rarášků na rohu Mikulandské ulice, hned naproti sídlu České advokátní komory. Zaparkoval jsem Agátu pod velkým Kůtálovým keramickým reliéfem a šel pro nás sehnat něco k pití.

Cestou jsem se rozhlížel po typickém vernisážovém osazenstvu. Bylo tu celé bestiárium české pozdně normalizační knižní kultury.

O barový pult se nonšalantně opíral nazrzlý vousatý Ivo Žitný, básník, a především sršatý a zlomyslný kritik, stejnou měrou nenáviděný i obdivovaný. Jeho vtípné, břitké články bývaly zdrcující, ne vždycky ale spravedlivé. V době sametové a následující se postupně měnil v torquemadovskou figurku, v malého českého Velkého inkvizitora, fanaticky tepajícího zlořády, především ale ty bezpečně minulé. Teď však stoupal na vrchol slávy a nad sklenkou whisky obhlížel zpoza kouřových brýlí celé to literátské hemžení.

Očima jsem hledal protagonistu večera. Nakonec jsem ho objevil ve skupince lidí u studeného bufetu. Začal jsem se k němu prodírat a přitom jsem se dost tvrdě srazil s malou korpušentní ženuškou s tuhými šedomodrými kudrlinkami. Omluvil jsem se a pomohl jí vybalancovat talíř s horou jednohubek a chlebiček. Poznal jsem v ní manželku soudruha Miroslava Müllera, vedoucího papaláše z odboru kultury úvé vládostrany. Povídalo se o ní (tedy o té manželce), že si na akce podobného typu nosí kabelku s všítm vikslajvantem, do níž nepozorovaně shrabuje vzácnější pochutiny z bufetových stolů. No, nevím, ale kabelu měla opravdu důkladnou.

S Jaromírem, jehož pohledná vousatá tvář se skvěle vyjímalala nad ležérním tvídovým sakem s koženými záplatami na loktech, jsme se poplácali po zádech, já se chopil skleničky bílého a začal si prohlížet jeho smečku. Poznal jsem neurotickou tvář stále ještě mladé básničky Pobudové, jejíž poezii nikdo nerozuměl, takže si ji nikdo, ani Žitný, netroufl kritizovat. Ano, tak prohníla už byla doba! Kousek od ní jsem spatřil dlouhou postavu anglosasky vyhlížejícího redaktora mládežnického ča-

sopisu Richarda Pohana, jenž se zaujatě o něco přel s ilustrátorem a karikaturistou Žilinou, kterému nedávno zakázali publikovat ve velkých časopisech, protože se mu podařilo uveřejnit vtíp, ve kterém zažertoval na téma „Jaký Masaryk, takový Čapek“. Žilina, zarudlý pykník s černou bradkou, se rázem stal slavným a zákaz ho povzbudil natolik, že začal pomýšlet na samostatnou knížku.

Strouhal si celou tu slávu očividně užíval. Noblesně přijímal lichotky méně úspěšných, jako rovný s rovnými rozmlouval se slavnými i mocnými. Už v tom zkrátka uměl chodit. Můj instinkt mi ale říkal, že něco visí ve vzduchu, jako by celou tou svou bravurou zakrýval nějaký průšvih.

Položil jsem mu ruku na rameno a zašeptal mu do ucha:

„Promiň, Míro, ale musím jít obsloužit dámu.“

Pozdvihl obočí. Vzal jsem ze stolu dvě plné sklenky šampaňského a jednou z ní pokynul ke vchodu, kde už trochu netrपělivě přešlapovala Agáta.

„Ale, něco vážného?“ zeptal se zaujatě.

„Ale ne, takový roztomilý koťátko,“ odpověděl jsem tehdy. Lhát se holt nemá.

„Tak jí vem sebou kolem desátý na soukromou oslavu k Pi-
aristům,“ řekl mi polohlasně. „Tady v tý blbárně stejně není kouska klidu. Bude tam tak deset, patnáct známějch, tak můžeme pokecat.“

Odložil jsem na chvíli sklenky, sebral ze stolu dva výtisky Bílé vrány a tázavě se na Míru podíval. Chvilku zaváhal, ale pak je podepsal. Strčil jsem je do kapsy saka (*kapesní formát*) a kývl směrem ke vchodu. Agáta už se dost mračila.

„No, uvidíme, musím se zeptat své dámy. Zatím pracuj.“

MÍSTO DOSLOVU

Čtenář se po přečtení této knížky neubrání myšlenky, že ony tři sudičky, vzpomínané na samém jejím začátku – snad rozjařeny rabelaisovským příchodem novorozence na svět – musely být v setsakramentsky dobrém rozmaru, když daly budoucímu služebníku Múz tak nevšední dar výmluvnosti. Co když má na tom lví podíl právě ona opovrhovaná Lenora, jež nabádá nic neuspěchat, všechno si řádně promyslet, nechat uležet, dvakrát měřit a teprve pak – a jestli vůbec – řezat? Není snad právem považována za matku technického pokroku, baba jedna pohodlná? A nic bych nedal za to, že zrovna ona stála u zrodu slavného neapolského přísloví: Člověk se narodil unavený a žije, aby si odpočinul, co si je Italové, jako jeden z mála civilizovaných národů, které se ještě dokáží radovat ze života, už za renesance vepsali do erbů.

Jan Velíšek se třeba právě díky ní dokáže tak laskat s mateřštinou (to prokázal už ve svých juveniliích, natožpak v seniliích!), rozehrávat její rozmanité stylistické rejstříky, které dokáže stejně dobře uplatnit v básnickém textu, bajce, povídce psané v duchu hororovém, detektivním či socialisticky surreálném, v příběhu s tajemstvím, drobničce epistolární či ve fejetonu. A možná že právě toto milování s mateřštinou – abych použil okřídleného výrazu meziválečného překladatele francouzských katolických autorů a příležitostného prozaika Josefa Heyduka – mu zabránilo dát navěky výhost naší draze milované socialistic-

ké vlasti v době, kdy i velekněz českého humoru Jan Werich trpce prohlašoval: „Všude dobře, dogma nejlépe.“ A že to bylo pokušení v době největšího zbahnění kulturního i mravního tzv. normalizace převeliké, dokazuje i Velíškův výrok, pronesený ve chvíli slabosti v jednom bistru na pařížském předměstí Arcueil-Cachan roku 1979: „Už si i dokážu představit, že bych odsud docházel do práce.“

Kniha však zaujme nejen autorovou jazykovou suverenitou, ale i zvláštní strukturou, kdy jsou jednotlivé texty prokládány kratičkými intermezzy, jimiž Velíšek, nezřídka humornou formou, vzdává hold svým oblíbeným spisovatelům. Někdy jsou zařazena přímo do delšího textu, ale neruší, naopak, čtenář si je se zájmem přečte a o to dychtivěji se pak vrací k přerušnému příběhu.

Věrohodnost i těch nejfantastičtějších textů – jako je Rex temporis sum s motivem reverzibility času, tolik hýčkaným romantiky – posiluje použitá vypravěčská technika, ich-forma, v níž se Velíšek také s oblibou vyznává ze své slabosti k vybraným představitelkám něžného pohlaví, a k chvále jeho výrazových schopností budiž řečeno, že tak činí způsobem, který by dokázal roznítit oheň v ledví i u anachoretů z núbijské pouště.

Milý Jene, ať Tě Múzy libají stále naruživěji!

Jiří Našinec

OBSAH

<i>Místo předmluvy</i>	8
DEKADENCE.....	11
NA ROZKVELTÉ LOUCE.....	13
JAK TO CHODÍ U ORLŮ	17
KONEC NADĚJÍ	22
NOČNÍ MŮRA	25
<i>Homér</i>	27
<i>Bible svatá – Starý zákon</i>	28
VYCHÁZKA	29
REX TEMPORIS SUM	34
<i>Publius Ovidius Naso</i>	49
<i>William Shakespeare</i>	50
<i>Daniel Defoe</i>	79
<i>Božena Němcová</i>	80
MONOLOG.....	81
JAKO VE FILMU	84
POCTA ISAAKU BABELOVI	93
MILÁ PRALINKO	94
DOBREJ VEČER, PRALINKO	95
PRALINKO	96

<i>Josef Lada</i>	97
MYLÁ MYLUŠKO	98
BEROUNKA BLUES	101
<i>Josef Škvorecký</i>	111
LEŽELA KOČKA S ANDĚLEM	112
<i>Ernest Hemingway</i>	133
<i>Bohumil Hrabal</i>	134
ZAGOR STORY	146
BYPASS	149
TAK MĚ NAPADÁ.....	155
PSÍ BLUES	156
KDYBYCHOM TAK NEMUSELI SPÁT	158
ROVNÁ PRÁVA TETŘEVŮM!	159
PRÁVO NA KNOFLÍK.....	160
O PŘIMĚŘENOSTI	162
SMÍCH A PLÁČ	163
ZDROBNĚLINKY.....	164
MIMIKRY.....	166
CHVÁLA LIDSKÉ NEDOKONALOSTI	168
<i>Místo doslovu</i>	172

Kniha vyšla s laskavým přispěním města Berouna.

JAN VELÍŠEK
LEŽELA KOČKA S ANDĚLEM
a jiné prózy pro dospělé

Vydalo nakladatelství Machart v květnu 2016 jako svoji 159. publikaci. Vydání první.
Grafická úprava, ilustrace a návrh obálky Kameel Machart.

Machart
www.machart-books.cz

Delší i krátké povídky plné humoru i napětí, kuriozit i se-
beironie, epistolární prózy, prózy žánrově jen obtížně zařa-
ditelné, ale i pár fejetonů – to vše najdete v nové knížce Jana
Velíška. Především se tu ale setkáte s živou češtinou, hlásící
se celkem nepokrytě k tradici Josefa Škvoreckého, s češti-
nou, o kterou se občas můžete i říznout jako o ostrý list trávy
na letní louce.

S češtinou, kterou někteří z nás tolik postrádáme v dnes
tak módní estetice hnsu, v dnešní e-mailové stylistice, jež
si jen občas připomene, že existuje něco jako interpunkce,
o diakritice nemluvě. A to v době, kdy mnoha autorům dělá
problémy vyjádřit subtilnější emocionální situaci, aniž by po-
užili smajlíků či jiných šklebanů.

V době, kdy už mnoho z nás zapomnělo na křehkou ti-
chou krásu jediné kapky krve v bílých plátcích růže, osaměle
ležící na navoskovaných parketách edwardiánského salonu.
Na tichou krásnou hrůzu, již tak dobře znali Ambrose Bier-
ce, Roald Dahl, a především jistý geniální bostonský narko-
man a alkoholik.

Redaktor, textař, korektor a prozaik **JAN VELÍŠEK** se narodil 28. kvěť-
na 1951 a už přes šedesát let v tom pokračuje. Dosud vydal **Znám tě málo**
(texty, s fotografem Janem Šroubkem), Knihkupectví Ú radnice 2002, **Malá**
monografie města Beroun (textová část), Machart 2009, **Malé hejno**
bílých vran (texty, s fotografem Janem Šroubkem), Machart 2012, **Beroun**
/ deset zastavení na procházce královským městem (textová část),
Machart 2015. Jeho písňové texty zpívají Jan Spálený, Gabriela Vermelho,
Robert Křesťan, Vladimír Čáp a další. Vydáním téhle knihy potvrdil, že je
rovněž prozaik, byť poněkud lenivý a přetržitý...